

Het doel van dit bestaan

Denk aan een man die na een diepe slaap zijn ogen opent. In plaats van dat hij zichzelf op zijn bed in zijn slaapkamer ziet liggen, ziet hij zichzelf in de wagon van een trein die hem met een hoge snelheid naar een onbekende bestemming meeneemt. Wie is degene die hem in deze trein heeft gezet? Wanneer is dit gebeurd? Wie is de bestuurder van de trein? Wie is degene die zijn reis organiseert en de route bepaalt? Wat gaat er met hem gebeuren? De man weet totaal niet wat de antwoorden op deze vragen zijn. Denk je dat het mogelijk is dat deze man zichzelf niet afvraagt over zijn bizarre situatie en dat hij achterover leunt in de trein om zichzelf te vermaken met het comfort van de trein en het adembenemende uitzicht van zijn reis? Of zijn wagon nou gevuld is met allerlei soorten vermaakmiddelen of met afleidingen, is het mogelijk dat hij met deze dingen de tijd verdrijft ten koste van wat het verstand hem voorschrijft aan zorgen en beroering wegens zijn bizarre toestand?

Is het nu gepast voor de mens, wiens gelijkenis hierboven is gegeven aan de hand van een voorbeeld, om zichzelf zorgeloos te amuseren met het wereldse vermaak, terwijl zijn situatie zo dieptreurig is dat hij geen kennis heeft over wat er met hem gaat gebeuren in de toekomst? Hij moet dus onmiddellijk onderzoeken wat het doel is van het bestaan en zichzelf aan dit doel toewijden.

De futiliteit van het menselijke leven wordt geloochend door de serieusheid van de wereldlijke harmonie. Als de mens zelfstandig en onafhankelijk zichzelf wil identificeren en op dezelfde manier het doel van zijn bestaan probeert te begrijpen, dan zal bij hem steeds meer de conclusie tot stand komen dat hij louter een tijdelijk en voorbijgaand fenomeen is in dit universum. Als dit idee settelt in het hart, dan zal zijn streven niet verder komen dan het verwerven van werelds gewin en het omzeilen van werelds verlies. Er is geen twijfel dat een persoon met deze ambitie niet in staat is om een nobele missie of een belangrijke verantwoordelijkheid te dragen met betrekking tot dit leven, want volgens hem is dit leven een nutteloos verschijnsel waar eigenlijk alleen kinderen naar omkijken.

Desalniettemin hebben alle schepsels, van atomen tot planeten, een bepaald doel in dit leven. Ze zijn in een perfecte harmonie zeer toegewijd en trouw aan hun functies en taken. Waarschijnlijk heb je verschillende taferelen van het leven geobserveerd uit de dierenwereld en de zee wereld. Je bent getuige geweest van verscheidene soorten mechanismes van dieren

en planten in het oerwoud, in de bergtoppen en het overige aardoppervlak. Heb je ooit iets gezien wat nutteloos of functioneel is? Je bent toch alleen serieuze mechanismes met strikte functies tegengekomen? Allah zegt in de Koran, wat neerkomt op: “Zie jij dan niet dat alles in de hemelen en op de aarde Allah prijst en ook de vogels met uitgespreide vleugels. Ieder kent waarlijk zijn gebed en zijn verheerlijking, en Allah is alwetend over wat zij doen.” (Einde betekenis koranvers) Als je goed kijkt, dan zie je dat alle creaturen met een bepaald instinct zijn geschapen en in een systematische en strikte orde voortbestaan. Dat ze naar eten en drinken zoeken, gaat volgens een systeem. Hun migratie en vestiging in verschillende leefgebieden gebeuren conform een systeem. Hun voortplanting vindt ook systematisch plaats in bepaalde seizoenen. Zelfs een wild dier leeft in een bepaalde orde, zoals dat ze haar prooi met bepaalde methodes jaagt. Het is de honger die dat dier aanzet tot jagen. Vervolgens als het dier is verzadigd, trekt ze zich tijdelijk terug naar haar nest. Als alle schepselen een bepaald doel hebben in dit leven, dan is het tegenovergestelde niet voor te stellen bij de mens. De mens heeft namelijk de leidende rol op de aarde wegens zijn nobele en unieke eigenschappen, zoals onder andere denken en begrijpen. Hij heeft alle autoriteit en controle gekregen over de omsingelende schepselen, want alles is door Allah onderworpen aan de mens.

Dus, zoals hierboven toegelicht, kent het universum geen enkel absurd of onbeduidend geval. Sterker nog, er is tot de kleinste onderdelen van het universum geen enkele absurditeit of futiliteit te bemerken, hoe klein en fijn het ook is. Integendeel, er verschijnt overal orde en discipline met mechanismes die naar een bepaald doel werken. Dit is ook waarmee Allah, de almachtige, wordt beschreven in de Koran wat neerkomt op: “Onze Heer is degene die alles zijn vorm en aard geeft, en het dan goed leidt.” (Einde betekenis koranvers) Dus Hij is degene die alles heeft gemaakt zoals ze zijn en vervolgens heeft Hij ze aangewezen om met een bepaalde methode voor een bepaald doel te werken.

Is het nu volgens het verstand aannemelijk dat de schepping met al haar onderdelen is onderworpen aan doelmatig werken en doelgericht uitvoeren van serieuze taken, terwijl de mens, die de unieke en axiale hoofdrolspeler is, doelloos ruimte inneemt in dit universum? Is dit logisch te redeneren? Is het aannemelijk dat de schepper van deze complexe schepping, die

tot aan de kleinste onderdelen met wijsheid heeft geschapen en alles een functie heeft toegekend, tegen de mens zegt: “En wat jou betreft, jij mag leven zoals je wil. Je mag je bezighouden met wat je wil. Je mag vermoorden, stelen en onderdrukken. Als je het wenst, vul je de aarde met goedheid. Als je het wenst, vul je het met kwaad. Je zal er niet voor beloond of bestraft worden.”

De filosofische speculaties en stellingen verschaffen geen onomstotelijke en bevredigende antwoorden op de bovengenoemde levensbelangrijke vragen. Ze vormen eerder een zogenaamde verklaring voor de fysica, maar niet voor de metafysica. De vraag gaat namelijk ook vooral over het werkelijke bestaan van de mens en niet alleen de fysieke aanwezigheid ervan. Dus uit welke bron is de mens voortgevloeid en naar welke eindbestemming vordert hij? Wat houdt de dood in, die uiteindelijk naar elke levende grijpt? Hoe is dit schokkende feit te verklaren? Is dat een vernietiging na het bestaan en een eind na het begin? Of is het een ingrijpende kracht die jou naar een andere wereld brengt? Wat staat ons te wachten na de dood? Precies hier komen de profeten in het zicht. Zij dienen als een bemiddeling tussen de mensheid en de schepper in het doorvertellen en uitleggen van de goddelijke boodschap aan de mensen. Zonder de profeten is het niet mogelijk om te achterhalen wat de bedoeling is van het leven en wat de verwachting is van Allah. Het verstand en de wetenschap an sich kunnen de ultieme waarheid dus niet achterhalen zonder een boodschapper die is benoemd en ondersteund door Allah. Het verstand kan alleen dienen als een middel waarmee men de boodschapper en zijn boodschap kan begrijpen en de goddelijkheid ervan kan constateren. De wetenschap kan slechts als een indicatie dienen, aangezien het veranderlijk is en niet altijd zekerheid kan verschaffen. Daarom moeten het verstand en de wetenschap onderworpen worden aan de goddelijke boodschap en niet andersom. Als men het bestaan van de schepper heeft vastgesteld met zekere kennis op basis van zijn verstand, dan erkent hij logischerwijs ook dat deze schepper noodzakelijke eigenschappen heeft zoals uniekheid, beginloosheid, eindeloosheid, absolute macht en kennis. Tegelijkertijd komt ook de dienaarschap tegenover Allah vast te staan. Als hij de almachtige schepper is, dan is al het ander een zwakke dienaar van hem.

Geparafraseerd uit het boek *madkhal ilā fahm al-jazūr* van professor Sa'id Ramadan al-Buti.

[Uit het lesboek van Madrasah Darul-Erkam: *Ik leer de islam 3* (14-17 jaar)]